

Wiljandi E. Naisselts

1917-1927

Tegewuse aruanne

WILJANDIS, 1927

Wiljandi E. Naisseltsi kirjastus ja wäljaanne

Wiljandi E. Naisselts
1917-1927
Tegewuse aruanne

1A

40950

WILJANDIS, 1927

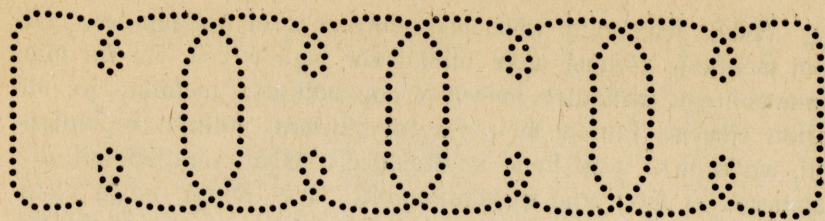
Wiljandi E. Naisseltsi kirjastus ja wäljaanne

2

Safala Trüfikoda, Wiljandis.

184190

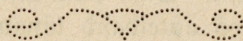
Mälestused rewolutsiooni alg- päewilt.

1917 a märtsikuu esimestel päewadel kõlas Wiljandis wab-
b dushüüd. Oli külm talw, aga inimeste hingedes kõlasid kewade-
hüüded. Oli libe asfaldus, iga tutaw peeti kinni ja suust suhu
täis õnnum: Wenemaal rewolutsioon, tsaari walitsus kukutatud. Sun-
dus hinges imeline fergus, kui oleks määratust surwest pääsenud.
Õlde wabanetud Wene tagurluse surwewalitsusest, ei olnud tarwis
karta parun Wolfi ega tema farnaseid.

Oli tung midagi teha: Sää! puutusin kofku kabe wahwama
ja teadlikuma naisega, kes askeldasid tänawal ja korraldasid teise
päewa toimepandawa rongikäiku. Pidi olema suurem meele-
awaldus, kus ei wõinud puududa ka naised, kuid ilma liputa ei
olnud mõtet. Pidi kiirelt kaasa aitama. Milline ülendaw hõise
hinges kui meeleawalduse päewal Sakala Panga maja ees leh-
wis lipp, mis nõudis naistele täielikke kodaniku õigusi. Ei olnud
wälja kuulunud kogumist, kuid oli ilmunud sadasid, kes rõõmu-
hõiskel käed lipu poole tõstsid, kui see rongi eesotsas platsi poole
hakkas liikuma. Peeti waimustawaid kõnesid möödunud walufast
minewikust ja waba tulewiku ilusatest unistustest. Kuni hilja õõni
kõlasid Eesti omad laulud, unustamata helid mida ei juhtinud
taktifep, waid wabade inimeste südamelöögid.

Pääle seda asuti tihedamalt kokku, loodi naiskomitee, kes pidi võitlusse astuma naise inimlike õiguste eest. Ja kui olid linnawolikogu walimised, saadeti 2 naiswolinikku raekotta, see oli naiste esimene suurem võit. Ja kui hiljemini miilitsat organiseeriti, waliti ka 2 naist sinna naiskomiteest. Edasi tegutseti toitluskomitees, et tõket teha spekulatsioonile, mis rahwa nälga oleks jätnud. Saadeti liinile pakkisid sooja pesu j. m. hädatarwilikka tarbe asju. Jagati wälja wõid ja liha, mis spekulantidelt kätte saadud, pandi pidusid toime, millega wanadele ja lastele abiks oldi. Kawatseti kodusid luua, kuid sääl lõpetas paari kuu pärast komitee oma tegewuse, et suuremale naisorganisatsioonile alus panna. Nii asutati siis mailuus 1917 a. Wiljandi E. Naiselts, mille juhatuselt aga mina ühes naiskomitee energilise juhatajaga lahkusin, et aset anda uuemate woolude esindajatele, kes ilusate suurte lubadustega tööle asusid. Olen kaugel wiibinud järgnewad aastad Wiljandi naisliikumise sihtjoontest, tahan siiski uskuda, et palju ilusat 10 a. jooksul ära on tehtud ja soowin palju jõudu ja tahtmist tulewiku töös.

P u n g a t ä d i.

Tegevuse aruanne 1917—1922 a.

1917. a. asutati Wiljandis märtsikuu naiskomitee, kelle ülesandeks oli naistele täielikkude kodanikuõiguste muretsimine, naiswabaduse eesti wõitlemine ja sõjawäele toiduainete ja riiete muretsimine. Nimetatud aastal 8. mail asutati Naiselts, kes aga, pääle ülemal nimetatud sõjawäelise hoolekande, ärewate aegade tõttu midagi suuremat ära ei suutnud teha. Reorganiseeriti Naiselts uuel põhikirjal 1919 a. Seati sisse tudumise ja õmblemise töökoda, mis aga warsti „Ühistööle“ üle anti.

Wiljandi Eesti Naiseltsi 1919 a. juhatus ja rewisjonikomisjon.

Juhatus: Juhataja pr. A. Simon, abi pr. Reinhold, kirjatoimetaja pr. Looits, abi pr. A. Mõtus, kassapidaja pr. Leesment, abi pr. Luit, lasteaia kom. Rennet, lasteaednik pr. Kivimäli.

Rewisjonikomisjon: pr. M. Mõtus, pr. L. Koit, pr. B. Fageström.

Asutati „NaiSte Rodu“, kuid osawõtu puudusel fuleti see warsti. Weebruarius pandi linnas waeSte ankeet toime. Korraldati eesti keele kursused, mis 44 osawõtjaga algas. See kattes kewadel, et jatkuda uuesti sügisel, kuid osawõtjate puudusel jäi ära. Korraldati 1-nädalaline joonistusekursus 15 osawõtjaga. WaeSte ankeedist selgus, et on tunduw waja duS lasteaia järele. Muretseti pidude ja torjandustega lasteaia asutamiseks raha ja kui tarwilised summad saadud, awati 1919. a. kewadel lasteaed

4 õppejõuga 288 lapsese, kus pääle õpetuse weel maksuta lõuna-
 sööki anti. Pärastpoole töötas lasteaed wäheema arwu lastega
 ja ühe kuni kahe õppejõuga. 1919., 1920., 1921., 1922 a. a.
 seisis seltsi tegewus püüasjalikult lasteaia ülewaltpidamises. Seltsil
 ainelist warandust ei olnud, ettewõtte nõudis aga palju raha.
 Sellepärast tuli fagedasti seks otstarbekes pidusid ja forjandusi
 toime panna.

Et aga aineline kitsikus seltsil üle jõu hakkas käima, anti
 lasteaed Wiljandi linnawalitsusele 1. jaanuaril 1923. a.

1922. a. algul peeti iluwärmimise kursus 24 osawõtjaga.

Rõnesid peeti kaawatusest ja rinnalaste toitmisest, ka-
 watamisest ja haigusdest.

Rahalist toetust on antud R. U. Hermannini hauasamba kau-
 nistamiseks, Wiljandi langenud sõdurite ausamba ehitamiseks ja
 kaasa aidatud mitmesuguste korraldustele ja forjandustele.

Wiljandi Naiseltsi 1923 aasta tegewuse aruanne.

Uus Naiseltsi juhatus, afudes 4. webruaril 1923 aasta
 pääkoosolekul määratud ülesannete teostamiseks, leidis, et waja
 on kaasa seisuforda parandada, enne kui ühtegi muud sammu as-
 tuda. Et selleks teist teed ei leitud, otsustati „Koidus“ 18. märtsil
 segaeestawaga finnine perekonnadõhtu korraldada. Mainitud õhtu,
 kõige hoolsama ettevalmistuse pääle waatamata, leidis wähe
 osawõttu ja andis puhast sissetulekut ainult 5549 mk. — Sellega
 oli meil kaššas umbes 17.000 mk., mis kuidagi suwe-lasteaia awa-
 mist ei wõimaldanud. Et aga lasteaed tingimata pidi awatama,
 pöörduti palwega linnawalitsuse poole 20.000 mk. abiraha saamiseks.
 Wastus wiibis aga kaua ja suwi lähenes. Otsustati omal jõul
 aed awada. Sellest kuulis Lastekaitse Ühing, kes abiraha saamise
 suhtes linnawalitsuselt eitawa wastuse oli saanud, ja tegi meile
 ettepaneku ühinemiseks — pooled kulud oma kanda wõttes, wae-
 sematele maksuta ja rikkamatele maksu eest lõunasööki anda lubades.

Ettepanek wõeti vastu. Allati eeltõid ja õppejõudude kuula-
 mist. Selle aja sees saadi aga linnawalitsuselt teade 20.000 mk.
 abiraha saamiseks. Siis kulkus Lastekaitse Ühing osanikust wälja
 ja toetas lasteaeda ainult lõunasöögi andmisega.

Lasteaed töötas 10. juunist kuni 18. augustini 47 lapsesga,
 hommikul kella 9 kuni kella 5-ni p. l. ühetunnilise lõunawahe-
 ajaga, mille kestel lapsed ühes õpetajaga Lastekaitse Ühingu kõi-
 gis lõunal käisid.

Suwekuudel, 9. juunist kuni 9. augustini korraldati ühekuuline käsitöökursus pr. Beudueri juhatusel. Seda kursust toetas ministeerium 11.000 mk. ja linnawalitsus korteri ja walgustuse andmisega. Osawõtjaid oli 47. Kursust wõis hästi fordaläinuks lugeda. Tööd, mis Põlluseltsi näitusel wälja pandi, said I auhinna, suure kuldauraha ja 2000 marka.

Korraldati weel lühikeseajaline sisseseedu kursus 11. sept. kuni 15. sept. pr. Sildo juhatusel. Wäikese ruumi tõttu wõis wastu wõtta ainult 20 õpilast. Linna tütarlaste gümnaasiumi töögiruumid, kus kursus peeti, ja tarwisminewad puud, olid linnawalitsuselt maksuta. Instruktori ülalpidamise kulud kandis pr. Uniter, meid seega tänuwäärt summaga toetades.

Wiljandi Cesti Naiseltsi 1922 a. talwine lasteaed.

Lasteaed lõpetas oma töö. Kursused olid korraldatud, aga kassa seisuford, wastu talwet, ei paistnud kuigi meelitaw. Juhatus kawatses jällegi pidu teha. Osustati seekord awalik pidu 18. now. „Roidus“ toime panna, et seega laiematele hulkadele osawõttu wõimalbada. Tehti kõik, et eeskawa rahuldaw oleks. Saal kaunistati wanikute ja lilledega, et meeldiwam ja mugawam oleks. Seekord oli sissetulek kaunis rahuldaw, andis 10.288 mk. puhaft ülejääki.

Juhatusel oli kawatusus liikmete omawahelisi kohwidohtuid korralbada. Et meil aga Wiljandis ühtki wäiksematest saalides ilma alkoholilise einelauata ei ole ja Rahwaulikooli ruume wõimalik saada ei olnud, pidime, ehk küll wastu tahtmist, neist loobuma.

20. novembril korraldati linna tütarlaste gümnaasiumis kõnekoosolek. Kõneles pr. Helmi Pett-Mäelo Tartust „Naiskarstus-tööst väljas ja Eesti“ ja tutvustas Naiste Karstusliidu tegewuse ja põhimõtetega. Eht küll kõigile liigetele kutsed saadeti, oli kuulajaid ainult 16 inimest. Soetust on annud Naiselts linna lasteaiale jõulupuu korraldamiseks, Lastekaitse Ühingu, teater „Ugala’le“ ja langenud sõdurite ausamba korraldus-komiteele. Mõningad korrad on ka tegewusega kaasa aidatud: muuseumi kontsertide puhul jne.

Praegu on Naiselts Eesti Naisorgantsatsioonide Liidu, Naiste Karstusliidu ja Wiljandi Lastekaitse Ühingu liige.

Seltsil on praegu liikmeid, kes liikmemaksu 1923 a. eest ära on maksnud 56.

Pääkoosolekuid on peetud 2. Osawõtt keskmiselt koosoleku kohta.

Juhatus koosolekuid 32, osawõtjate keskmine arv 6. Komisjoni komisjoni koosolekuid 1.

Juhatus koosnes järgmiselt: Juhataja pr. Moks, abi pr. Jürisson, kirjatoimetaja prl. Palitser, abi prl. Raudsepp, kašapidaja pr. Ohtla, abi prl. Urow ja ametita liige pr. Trofinof.

Wiljandi Naiseltsi 1924 aasta tegewuse aruanne.

Et seltsi pääsissetulekuallikaks on ifka peod, siis korraldati ka sellel aastal 2 pidu seltsi hääks ja üks pidu Sakalamaa agarama tegelase Lilli Suburg’i hauasamba püstitamise hääks. Wiimase peo puhast sissetulek oli 3500 mk. misjugune summa Tallinna ausamba püstitamise komiteele saadeti. Esimesed kaks pidu töid sisse 10.000 mk., misjugune summa läks suwise lasteaiata ülespidamise kulude katteks.

Suwine lasteaed awati 16. juunil, kuhu registreeriti üle 50 lapse. Töötasid kaks lasteaednikku kordamööda hommiku kella 9—6 õht. Lasteaeata muretseti hulk tarbeasju, nagu: pallid, rattad, rehjad, tööriistad jne., millega waikselt lõbus ja kasulik aega mööda saata. Lasteaed nõudis seltsilt väga palju kulu, nii et rahapuudus kätte tuli ja waja oli laenu teha. Mis selleks just tõuke andis, oli, et Wiljandi linnawalitus fewadel lubas lasteaeata 20.000 margaga toetada, kuid pärast kitsaste majanduslikkude olude tõttu ainult 10.000 mk. annetas. Seltsi juhatusel oli palju waewa enne, kui raha kofku sai wõlgade tasumiseks. Lasteaed lõpetas tegewuse 16. aug. laste käsitöö näitusega.

Räsitöökursuse jaoks, mis suwel korraldati, sai selts haridusministreeriumilt 10.000 mk. toetust, millest tasuti õpetaja palk, kuna muud kulud selts kandis. Ehk küll suwine aeg oli ja selle tõttu mitmed, kes häämeelega oleksid tahtnud õppida, eemale pidid jääma, siiski oli osawõtt elaw ja töid tehti kaunike fogu, mis sügisel Wiljandi Põllumeeste Seltsi näitusel I auhinna wääriliseks arwati, nagu eelmisel aastalgi. Reedukursus kestis kaks nädalat, majapidamise instrktor oli Naisorganisatsioonide Liidu poolt tasuta, nii et seltsil ainult wähesed kulud kanda olid.

Häätetegewuse alal sai wähe kaasa aidata kassa wiletsa seisukorra pärast, ühefordset abi anti ühele wäga wiletsas seisukorras olewale naišterahwale 500 marka. Teisele muretseti õmblusmasin, et ta töötada wõiks ja et siis seltskonnal tema eest hoolitseda ei tarwitseks. Masin anti temale tarwitamiseks määramata aja pääle, nii et temalt sellega masina äramüümise wõimalus ära wõeti. Jõuluks osteti linnawaestele 1500 marga eest toidumoota. Lastekaitse Ühingu anti 1000 mk. lastele jõulukinkide ostmiseks ja linna lasteaia lastele jõulukuuse soetamiseks 1000 mk.

Teiste maade eeskujul korraldati 18. mail „emade päew“, mis aga oma uuduse tõttu wäga leiget osawõttu leidis.

Aasta jooksul peeti 1 pääkoosolek, 1 kõnekoosolek ja 32 otuswõimulist juhatuses koosolekut. Juhatuses olid järgmised isikud: juhataja pr. Moks, abi pr. Reiman, kirjatoimetaja pr. A. Jürison, abi pr. Trofimoff, kassapidaja pr. E. Raudsepp, abi pr. T. Eõrmus ja ilma ametita juhatuses liige pr. A. Uniwur.

Uusi liikmeid wõeti wastu aasta jooksul 58, nõnda et aasta lõpuks oli kokku 114 liiget.

Wiljandi Naiseltsi tegewuse ülewaade 1925. a.

Uus juhatus, afudes tööle, kohustas end ellu wiima kõigepäält just neid kawatsusi, mis aastaid hõõgusid iga seltsiliikme südames, — oma kodu. Usuti kohe ruumide otsimisele ja mõne nädala pärast wõisime juba oma ruumidesse kokku tulla nõupidamisele. Muretseti ka kõige tarwilisem inventar: 24 tooli, 5 lauda (3 wäikest ja 2 suurt), afnakardinad, uksefilt „Naište Kodu“ ja muud.

Korraldati lugemiselaud 3 ajalehe ja 2 naisorganisatsioonide poolt wäljaantawa kuufirjaga.

Oma suuremaks ja armsamaks ülesandeks oli praegusel juhatusel waeste rastejalgsete emade ja rinnalaste eest hoolitsimine.

Selleks awati aprillikuus arstlik nõuandekoht emadele ja lastele dr. Zastrowi kabinetis dr. Zastrowi lahkkel wastutulekul. Wastu-
wõtmine oli iga päew kella 9—12, hädakordadel aga igal ajal.

Rodust sünnitusabi andis ämmaemand pr. Koort ja tarbe-
korrall ka dr. Zastrow.

Ära nähti, et punkti kõige elulisemaks hingeks oleks siiski
hoolekandede, kes kodudes käits nõu ja abi andmas ja kes hai-
getes ärataks usaldust rawitsuse ja nõuandepunkti wastu. Selleks
pandi ka 20. nowembril ametisse hoolekandedena pr. Riilaspea.

Wiljandi Eesti Naiseltsi 1925 ja 1926 a. juhatus.

Uasta algul 8.—12. jaanuarini peeti terwishoidlikke loenguid
prl. dr. Wreinthali poolt, mis harukordselt rohkelt osawõttu leidsid,
nii et kolmed ruumid tulid wahetada, enne kui suudeti kõik 1009
kuulajat ära mahutada.

24. aprillist — 4. maini korraldati kursus „esimese abi and-
miseks õnnetuste kordadel“ dr. Zastrowi juhatusel ja kahe halas-
tajaõe kaastegewusel. Osawõtt oli elaw (52 inim.). Ettekanne ja
ja juhatus oli huwitaw ja rahuldaw osawõtjaid täiesti (kursus
peeti oma ruumes).

Augustikuul korraldati ühekuuline käsitöö - kursus E. Nais-
organisatsioonide Liidu instruktori prl. Maalbergi juhatusel. Osa-
wõtjaid oli 63 inimest. 1½-nädalalise töö järele oli juba kogu
huwitawaid töid alatud ja esineti Wiljandi Põllumeeste Seltsi
näitusel, kus tööd I auhinna — 4000 marga — wääriliseks arwati.

Kursuse lõpul korraldati oma ruumes näitus, mis kujutat pilti andis maitserikaste eestilaadilistest tikandustest, sõlmimisest, niplamisest jne.

Suwine lasteaed töötas 8. juunist kuni 8. augustini lasteaednik pr. Meineri juhatusel. Lapsi oli 48. Mureseti mitmesuguseid mänguasju ja kaunis hulgate õppematerjali.

Järjekindlat toetust said kaš wäljaspool abielu sündinud last, nimelt Anna Wälti tütar, kes ka Naisfelfsi poolt ristitud ja kelle üheks waderiks on Naisfelfsi juhatus. Seifeks sai toetust U. Laffi tütar. Pääle nende on mitmele abi antud riiete ja toiduainete näol ja eelmist aastate eeskujul annetati Lastekaitse Ühingu ja linna lasteaiale jõulupuu korraldamiseks 4 1000 mk ning M. Utsalule toidu ostmiseks ka 1000 marka.

Sissetuleku otstarbel, kui ka ühiseks kooswiibimiseks korraldati märtsikuus kohwiohtu, juulikuus „Sitsiball“, oktoobrikuus kohwiohtu, aprillikuus „PõllumeeSte Rodu“ ruumes perekonnadõhtu, oktoobrikuus „Koidu“ felfsi saalis näokattepidu ja Kaitseühistu saalis „Kostüümpidu“ (esimesed 3 pidu peeti linna tütarlaste gümnaasiumis).

17. mail, üleilmliku „emadepäewa“ puhul, korraldati „Ugalas“ pidulik kõnekoosolek, kus pääle kõnede esinesid linna tütarlaste gümnaasiumi õpilaste laulukoor ja noorseppade orkester. Ruumikas saal oli rahwaga täidetud ja paljudel läiksid silmad rõõmuisa aias, kui „emasid“ ilusate, kuid lihsate metsalilledega ehiti.

Suwistepühade ajal külastas meid Pärnu Naisfelfs. Armasid külalisi tutvustati linna, mägede ja furnuaiaza. Waadati linna lastekodu, lasteaeda, teatrit ja teisi tähtsamaid ehitusi. Küllalised lahkusid kõige parema muljega Wiljandisi.

20. juulil organiseeriti wastukülastäit, millest osa wõtsid 32 inimest. Walisime enda arwates kõige huwitawama aja, Pärnu muusikapäewa, kuid wihtmawalingud takistasid ringkäikusi linnas kui ka ümbruses. Kooswiibimised olid südamlituid ja igapähel jäi haruldaselt hää mulje sõidust.

Meie „Rodu“ külastas ka prl. Miina Hermann, kõneledes soojusega naisliikumisest, õhutas igat energilisemale tööle ja toonitas, et ükski mõtleja naine ei tohiks naisorganisatsioonidest eemale jääda.

1. mail korraldati karbikorjandus kindral Laidoneri nimelise kapitali hääks, kus sisse wõtsime mk. 65.000,—mis linnawalitsusele üle andsime edasisaاتمیسest.

Saadikuid on saadetud: naiskongressile Tallinna 3 esindajat, Naisorganisatsioonide pääkoosolekule 1 esindaja, Karskusliidu pääkoosolekule 1 esindaja.

Peeti üks karskusihiline loeng hr. instr. Oksa poolt. Kuulajaid oli umbes 30 inim. (loeng peeti oma ruumes).

Pääkoosolekuid on peetud 1, erakorralisi 2, juhatusse koosolekuid 37, rewizjoni komisjoni koosolekuid 1.

Seltsil on liikmeid aasta lõpuks 169, nendest 16 Karstusliidu liiget.

Juhatusse liigete ametid olid järgmiselt jagatud: Juhataja pr. J. Reimann, abi pr. Uniwer, kirjatoimetaja prl. B. Fagerström, abi pr. Roosmann, kassahoidja prl. Niemeister, abi pr. Luif. Hoolekande alal tegew pr. Trofimof.

1926 a. tegewuse aruanne.

1926 a. juhtis Naiseltsi tegewust seitsmeliikmeline juhatus, kelle wahel ametid järgmiselt olid jagatud: juhataja pr. J. Reiman, abi pr. A. Uniwer, kirjatoimetaja prl. B. Fagerström, abi prl. Niemeister, kassapidaja pr. O. Roosmann, abi pr. A. Luif. Hoolekande alal pr. Trofimof. Abiks juhatusse oli seitsmeliikmeline pidutoimkond. Juhatusse koosolekuid on peetud 36, ühes pidutoimkonnaga neist 25. Pääkoosolekuid 2. Rewizjoni-komisjoni koosolekuid 2. Liikmeid on seltsil 231.

Rinnalaste kodu puudumine on ennast terawalt tunda annud. Et wiletsas seisukorras olewatele emadele wahegi wastu tulla, on korraldatud kodudesse kaswatus-toetuse andmine. Aruande aasta lõpul oli seltsil 16 hoolealust, kellest üks wõõra juures kaswatati, kuna teised emade hoole alla on jäetud. Toetust antakse 1000—2000 marka kuus. Wastu jooksul on abi antud 21 lapsele ja 2 last ühes emadega rinnalaste kodusse saadetud.

Emade ja laste arstlik nõuandepunkt tegutses 1. jaan. kuni 1. now. dr. Zastrowi juhatusel tema kabinetis. 1. now. awati ambulants Naisste Rodus, kus see töötab dr. Alide Lilleri juhatusel, halastajade kaasabil. Nõuandepunkt on siisse seatud ajakohaselt, puudub ainult laste läbiwaatamise laud, mida wäljamaalt kawatsetakse tellida, et wastaw oleks aja nõuetele. Punkt on oma otstarwet hästi täitnud, mida tõendab kodanikkude elaw pöördumine punkti poole. Refimiselt on tulnud nõu anda päewas 10—12 inimesele.

Dr. Alide Lilleri poolt peetakse järjekorralisi terwishoiu loenguid.

Suwine lasteaed töötab 15. juunist kuni 15. augustini. Lapsi käis lasteaias 33, kes pärit, tööliste ja käsitööliste perekondadest. Lasteaed oli kõigile maksuta.

Kursusi on aasta jooksul peetud järgmiselt:

2 kahepäevalist küberategemise kursust, õp.	81
2 ühekuulist pesuõmblemise	38
1 ühekuuline käsitöö	20
1 lasteriie õmblemise	9
1 kahepäevaline terwišhoiu	200

Rokku 8 kursust, mis kestsid 6½ kuud 371 osawõtjaga.

Pääle kursuste on korraldatud näitusi, mida on peetud oma ruumes 4, nimelt: 1 pesu-, 2 küberate-, ja 1 käsitöö-näitus.

Wiljandi Eesti Naisseltsi emade ja laste nõuande-punkti ambulants.

Pääle selle on esinetud käsitöödega Tallinna näitusmesil, kus saadi II auhind ja 5000 mk raha, ja Wiljandi Põllumeeeste Seltsi näitusel, kus saadi I auhind ja 3000 mk. raha.

Näitus „Laps“ korraldati linnavalitsuse ettepanekul ühiselt Saksa naisliidu osakonnaga, mis külmade ilmade tõttu vähe osavõttu leidis. Ühes selle näitusega korraldati Tröbeli kursused, kust osa võttis 60 õp. hariduseltsi ja linnagümnaasiumidest ja 22 täiskaswanut, enamasti õpetajad.

Seltsil on oma kodu olnud suurema saali ja ühe väikese toaga, kus on korraldatud kõik kursused, koosolekud ja loengud, kus on ka lugemislaud naiste poolt väljaantawate kuufirjadega ja mõne kohaliku lehega.

Juuliidide päeval forraldati Laidoneri nimelise kapitali hääks karbiforjandus, mis 45.000 mk. sisse tõi. Samal päeval forraldati inwaliididele Naisste Rodus teelaud, millest ühes aumõdestega 43 inimest osa wõttis.

Suwiste pühade ajal tehti huwireis Riiga, mis oli ühtlasi külaskäiguks Riia E. Naisselftile. Osa wõtsid 20 inimest. Riias wiibiti 4 päewa. Reis jättis väga häa mulje. Riia naisselftile annetati suurem nahkõites album juhatusse ja ekskursantide piltidega.

Esindajad ühes pärgadega on saadetud Lilli Suburgi hausaamba ja Wiljandi langenuid sõdurite mälestusfamba awamisele.

Wiljandi E. Naisselfti 1927 a. juhatus ühes emade nõuandepunkti arsti, õe, hoolealuste laste ja hoidjatega.

Sissetuleku otstarbekes on forraldatud: 1 loterii, 1 näitemüük, 1 kontsert-ball, 1 finnine näokatte-ball, 3 finnist perekondaõhtut, 1 awalik pidu, ja 3 referaat-teedõhtut selfti liigetele omaks kodus.

Selfti esindaja on osa wõtnud pea kõikidest erakorralistest komisjoni koosolekuteist ja tegelikult kaasa aidanud mitmesugustes forraldustes.—

1926 a. tegewus oli rajatud samadele aladele kui 1925 a., kuid oli enam süwendatud ja kindlamale alusele rajatud.

1927 a. töötas seltsi juures:

1. Runi 1. aprillini emade ja laste nõuandepunkt dr. Altiide Villeri juhatusel.
2. Juriidiline nõuandepunkt jur. Helene Johanson'i juhatusel.
3. Väikelaste kodufaswatuse toetuse andmine.
4. Järjekindlad lühikeseajalised kursused. (Ette nähtud 9 kursust).
5. Suwine lasteaed.
6. Peetakse üleval „Naište Kodu“, kus korraldatakse kursused ja loengud. Segutses 20 l. õppering ja peetakse lugemislaud naište poolt välisaantawate kuukirjadega.

**Wiljandi mõisa uus loos,
kus asub Wiljandi Eesti Naisseltsi lasteaed.**

Seitsmeliikmeline juhatus on ametid omavahel järgmiselt jaganud:

Juhataja: pr. J. Reiman, abi prl. J. Urbel.
Kirjatoimetaja: prl. B. Fagerström, abi A. Simon.
Kassapidaja: pr. Paju, abi prl. S. Niemeister.
Hoolekande alal pr. Leedu.